KENDELSE AFSAGT AF FORMANDEN FOR RETTENS FEMTE AFDELING

23. marts 1998 *

I sag T-18/97,

Atlantic Container Line AB og 15 andre linjerederier, der er parter i Trans-Atlantic Conference Agreement, ved solicitors John Pheasant, Nicholas Bromfield og Shaun Goodman, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Marc Loesch, 11, rue Goethe,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Richard Lyal, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(96) 3414 endelig udg. af 26. november 1996 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 85 (sag IV/35.134 — Trans-Atlantic Conference Agreement),

har

* Processprog: engelsk.

FORMANDEN FOR FEMTE AFDELING VED
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
RET I FØRSTE INSTANS

afsagt følgende

Kendelse

Retsforhandlinger og parternes argumenter

1 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 27. januar 1997 har Atlantic Container Line AB og 15 andre linjerederier (herefter »ACL«), der er parter i Trans-Atlantic Conference Agreement (herefter »TACA«), anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(96) 3414 endelig udg. af 26. november 1996 (herefter »den anfægtede beslutning«), hvorved Kommissionen ophævede sagsøgernes bødeimmunitet som følge af anmeldelsen af TACA i relation til fastsættelsen i fællesskab af fragtrater for landtransportdelen på Fællesskabets område i forbindelse med kombineret transport.

2 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 19. juni 1997 har den belgiske sammenslutning The European Council of Transport Users ASBL (herefter »ECTU«), Bruxelles, der også omfatter European Shippers' Council (herefter »ESC«), ved solicitor Mark Clough, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 31, Grand-rue, fremsat begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for Kommissionens påstande. ECTU har anført, at ESC varetager interesserne for de europæiske afskibere, der driver virksomhed med international søtransport og fragt, og at sammenslutningens medlemmer står for en væsentlig del

af eksporten til og importen fra Europa. Når ESC har en umiddelbar og konkret interesse, skyldes det, at beslutningen er vedtaget efter en procedure, der bl.a. blev indledt på grundlag af den klage, ESC havde indgivet over TACA, at ESC har deltaget i den administrative procedure, og at ESC har interesse i, at Kommissionen hurtigst muligt bringer sagsøgernes ulovlige adfærd til ophør.

3 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 25. juni 1997 har sammenslutningen The European Community Shipowners' Association ASBL (herefter »ECSA«), Bruxelles, ved advokaterne Denis Waelbroeck og Denis Fosselard, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt, fremsat begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for sagsøgerens påstande. ECSA har anført, at dens medlemmer er de nationale sammenslutninger af rederier i de forskellige medlemsstater i Den Europæiske Union og i Norge, og at ECSA i den foreliggende sag optræder på vegne af redere og befragtere af europæiske linjeskibe, navnlig på vegne af medlemmerne af de forskellige linjekonferencer, der betjener havne i Den Europæiske Union, og som igen er medlemmer af de sammenslutninger, der er medlemmer af ECSA. ECSA har anført, at den som sammenslutning opfylder de fire betingelser, der i retspraksis (jf. Rettens kendelse af 8.12.1993, sag T-87/92, Kruidvat mod Kommissionen, Sml. II, s. 1375, præmis 14, og af 28.5.1997, sag T-120/96, Lilly Industries mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 24) er opstillet for, at det kan tillades en sammenslutning at intervenere. For det første repræsenterer sammenslutningen et stort antal virksomheder inden for den pågældende sektor. For det andet har sammenslutningen i henhold til sine vedtægter til formål at varetage medlemmernes interesser. For det tredje kan sagen medføre principielle spørgsmål vedrørende den berørte sektors funktion. Således har Kommissionen i den anfægtede beslutning fastslået, at den omstændighed, at TACA's medlemmer kan fastsætte fragtrater for kombineret transport, er en åbenbar og grov overtrædelse af EF-traktatens artikel 85, stk. 1, og at en sådan fastsættelse ikke kan være omfattet af den ordning om gruppefritagelse, der er fastsat i artikel 3 i Rådets forordning (EØF) nr. 4056/86 af 22. december 1986 om fastlæggelse af de nærmere retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 85 og 86 på søtransport (EFT L 378, s. 4), og heller ikke af en individuel fritagelse i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3. De mange redere, som ECSA repræsenterer, er medlemmer af linjekonferencer, som betjener havne i Den Europæiske Union, og som vedtager former for praksis, der minder om beføjelsen til at fastsætte fragtrater for kombineret transport i Europa. For det fjerde kan den dom, der skal afsiges, i væsentligt omfang berøre ECSA's medlemmers interesser. Det forhold, at beføjelsen til at fastsætte

fragtrater for kombineret transport i Europa skal bringes til ophør, vil således kunne medføre et tab for redere og befragtere af linjeskibe og for deres kunder, dvs. befragterne.

4 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 25. juni 1997 har Den Franske Republik ved kontorchef Kareen Rispal-Bellanger og fuldmægtig Régine Loosli-Surrans, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Frankrigs Ambassade, 9, boulevard du Prince-Henri, fremsat begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for Kommissionens påstande.

5 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 2. juli 1997 har Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland fremsat begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for sagsøgerens påstande. Ved skrivelse af 18. august 1997 har Det Forenede Kongerige trukket sin interventionsbegæring tilbage.

6 Ovennævnte interventionsbegæringer er af Rettens Justitskontor blevet forkyndt for sagsøgerne og for Kommissionen, jf. procesreglementets artikel 116.

7 Ved skrivelser af 17. juli 1997 og 30. juli 1997 har Kommissionen anført, at den ikke havde bemærkninger med hensyn til de forskellige interventionsbegæringer.

8 Ved skrivelse af 25. juli 1997 har sagsøgerne meddelt, at de ikke havde indsigelser mod de interventionsbegæringer, der var fremsat af Den Franske Republik, Det Forenede Kongerige og ECSA, men har derimod nedlagt påstand om, at den af ECTU fremsatte interventionsbegæring ikke tages til følge, idet ECTU ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort at have en umiddelbar og aktuel interesse i tvistens afgørelse. Sagsøgerne har nærmere anført, at i henhold til retspraksis har en klager

ikke en berettiget interesse i relation til en beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, som parterne i en anmeldt aftale er omfattet af (jf. Rettens kendelse af 23.1.1991, sag T-3/90, Prodifarma mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 43), og at Kommissionens konstatering af, at ECTU har en berettiget interesse, som kan begrunde en deltagelse i den administrative procedure, ikke er bindende for Retten. Sagsøgerne har understreget, at de hensyn, ECTU har fremført, ikke har relation til sammenslutningens interesse i at intervenere i den foreliggende sag, som vedrører en påstand om annullation af den anfægtede beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, men til sammenslutningens interesse i relation til vedtagelsen af en endelig realitetsbeslutning, der omhandler spørgsmålet om, hvorvidt den anmeldte aftale er forenelig med traktatens artikel 85, og hvorved det forbydes at fastsætte kombinerede fragtrater. Sagsøgerne har nedlagt påstand om, at ECTU's interventionsbegæring ikke tages til følge.

9 Såfremt det tillades ECTU at intervenere, har sagsøgerne nedlagt påstand om, at visse dele af sagen behandles fortroligt i forhold til ECTU.

Rettens bemærkninger

10 I henhold til artikel 37, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen, som i henhold til statuttens artikel 46, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på rettergangsmåden ved Retten, samt til artikel 115, stk. 2, i Rettens procesreglement kan medlemsstaterne og Fællesskabets institutioner indtræde i retstvister, der er indbragt for Retten. For så vidt angår interventionsbegæringer, der indgives af alle andre personer, bemærkes, at retten til at intervenere er betinget af, at den pågældende kan godtgøre at have en umiddelbar og aktuel interesse i tvistens afgørelse, og ikke en interesse i relation til de påberåbte anbringender (jf. Domstolens kendelse af 12.4.1978, forenede sager 116/77, 124/77 og 143/77, Amylum m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 893, og af 17.6.1997, forenede sager C-151/97 P(I) og C-157/97 P(I), National Power og PowerGen, Sml. I, s. 3491, præmis 66). Domstolen og Retten har imidlertid anlagt en vid fortolkning for så vidt angår sammenslutningers ret til at intervenere, idet der i henhold til retspraksis tillades intervention for repræsentative sammenslutninger, der har til formål at varetage deres medlemmers interesser

i sager, der kan medføre principielle spørgsmål, som i væsentligt omfang kan berøre medlemmernes interesser (jf. den ovenfor i præmis 3 nævnte kendelse i sagen Kruidvat mod Kommissionen, præmis 14, og kendelsen i sagen National Power og PowerGen, a.st.).

11 Da Den Franske Republik har fremsat sin interventionsbegæring i overensstemmelse med artikel 115 i Rettens procesreglement, bør den tages til følge.

12 Uden at det er fornødent at tage stilling til, om Kommissionen i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1017/68 af 19. juli 1968 om anvendelse af konkurrenceregler for transport med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje (EFT 1968 I, s. 295) kan træffe beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, må der i den foreliggende sag foretages en vurdering af, om ECTU og ECSA har en som omhandlet i ovennævnte praksis berettiget interesse i at intervenere i sagen mellem ACL og Kommissionen.

13 I den forbindelse bemærkes, at formålet med en beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, der træffes i henhold til artikel 15, stk. 6, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81, herefter »forordning nr. 17«), er dels at gøre de virksomheder, beslutningen rettes til, bekendt med Kommissionens foreløbige opfattelse af, hvorvidt de anmeldte aftaler er i overensstemmelse med traktatens artikel 85, dels at ophæve virksomhedernes bødeimmunitet og følgelig åbne mulighed for, at Kommissionen om fornødent kan pålægge de berørte virksomheder en bøde, såfremt de fortsat anvender den anmeldte aftale.

14 Heraf følger for det første, at en sådan beslutning om at ophæve bødeimmuniteten ikke forhindrer parterne i den anmeldte aftale i at anvende den. Ganske vist kan risikoen for at blive pålagt en bøde afholde dem fra det, men denne eventuelle virkning af en sådan beslutning er rent faktisk og beror i øvrigt på de pågældende

virksomheders vilje. Selv om udenforstående i forhold til den anmeldte aftale kan have interesse i, om der i det konkrete tilfælde indtræder en sådan virkning eller ej, er der dog tale om en rent indirekte og hypotetisk interesse, som er utilstrækkelig til, at det kan fastslås, at deres retsstilling berøres af afgørelsen i tvisten mellem dem, beslutningen om ophævelse af bødeimmuniteten er rettet til, og Kommissionen.

15 Det er i øvrigt blevet fastslået, at tredjemænd, som indgiver klage, som f.eks. ECTU, ikke har en berettiget interesse i, at aftalens parter fratages denne bødeimmunitet (jf. den ovenfor i præmis 8 nævnte kendelse i sagen Prodifarma mod Kommissionen, præmis 43). Til forskel fra de foreløbige foranstaltninger, Kommissionen kan træffe i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17, kan det således ikke være til direkte gavn for klagende tredjemænd, at bødeimmuniteten ophæves. Det må i øvrigt understreges, at en beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, der træffes ud fra hensigtsmæssighedsbetragtninger og almene hensyn, ikke har til formål at beskytte en udenforstående erhvervsdrivendes interesser. Tredjemænd har derfor ikke en tilstrækkelig interesse i at intervenere i en sag, der vedrører en sådan beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten.

16 Det bemærkes endvidere, at en beslutning i henhold til artikel 15, stk. 6, i forordning nr. 17 er afslutningen på en særlig procedure, som er forskellig fra den procedure med hensyn til realiteten, der omhandler spørgsmålet om, hvorvidt den anmeldte aftale er forenelig med traktatens artikel 85, og hvorunder klagende tredjemænds processuelle rettigheder ikke påvirkes (jf. Domstolens dom af 15.3.1967, forenede sager 8/66, 9/66, 10/66 og 11/66, Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 337, org. ref.: Rec. s. 93).

17 Endelig har en sådan beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten ingen betydning med hensyn til spørgsmålet om den endelige gyldighed af anmeldte aftaler, og den kan derfor ikke ændre retsstillingen ved de nationale domstole for dem, der begærer intervention, eller deres medlemmer.

18 Det følger af nærværende sags særlige karakter, at selv om der anlægges en vid fortolkning af sammenslutningers ret til at intervenere, kan de argumenter, ECTU og ECSA har fremført, ikke begrunde, at de intervenerer i sagen. Henset til arten af den anfægtede retsakt vil den betingelse, der i retspraksis er opstillet for, at det kan tillades sammenslutninger at intervenere, nemlig at den dom, der skal afsiges, kan berøre sammenslutningens medlemmers interesser i væsentligt omfang, ikke kunne opfyldes.

19 Ingen af de argumenter, ECTU og ECSA har fremført, kan ændre dette synspunkt. Det bemærkes nærmere, at de alene vedrører den procedure, der omhandler spørgsmålet om, hvorvidt den anmeldte aftale er i overensstemmelse med traktatens artikel 85 og ikke den særlige procedure, der afsluttes med den beslutning om ophævelse af bødeimmuniteten, som er sagsgenstand i nærværende sag, der er anlagt af ACL.

20 De interventionsbegæringer, der er fremsat af ECTU og ECSA, kan således ikke tages til følge.

21 Det er herefter ufornødent at tage stilling til ACL's påstand om, at visse dele af sagen behandles fortroligt i relation til ECTU.

Sagens omkostninger

22 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgerne og Kommissionen ikke har nedlagt påstande vedrørende omkostningerne i forbindelse med ECTU's og ECSA's interventionsbegæringer, findes hver af parterne at burde bære sine egne omkostninger i forbindelse med de af ECTU og ECSA fremsatte interventionsbegæringer.

Af disse grunde

bestemmer

FORMANDEN FOR RETTENS FEMTE AFDELING

1) De af ECSA og ECTU fremsatte interventionsbegæringer tages ikke til følge.

2) ECTU, ECSA, sagsøgerne samt Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bærer deres egne omkostninger i forbindelse med de af ECTU og ECSA fremsatte interventionsbegæringer.

3) Det tillades Den Franske Republik at intervenere i sag T-18/97 til støtte for Kommissionens påstande.

4) Justitssekretæren forkynder en kopi af samtlige processkrifter for intervenienten.

5) Der fastsættes en frist, inden for hvilken intervenienten skriftligt skal fremføre sine anbringender til støtte for sine påstande.

6) Afgørelsen om omkostningerne i forbindelse med Den Franske Republiks intervention udsættes.

7) Det Forenede Kongerige bærer sine egne omkostninger.

8) Det er ufornødent at tage stilling til begæringen om fortrolig behandling.

Således bestemt i Luxembourg den 23. marts 1998.

H. Jung

Justitssekretær

J. Azizi

Afdelingsformand